

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool Zuid te HARELBEKE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 19604
Instelling Gemeentelijke Basisschool Zuid
Directeur Charly NOWE
Adres Generaal Deprezstraat 91 - 8530 HARELBEKE
Telefoon 056-73.34.91
Fax 056-22.51.49
E-mail info@sbstasegem.be
Website www.sbstasegem.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Harelbeke
Adres Marktstraat 29 - 8530 HARELBEKE

Scholengemeenschap De Balk
Adres Tieltsestraat 31 - 8531 HULSTE
CLB Vrij CLB Groeninge
Adres Kasteelstraat 27 - 8500 KORTRIJK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 8/01/2013 ; 9/01/2013 ; 10/01/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 10-01-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 25-01-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Peter De Clerck
Teamleden Johan Kets
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: Frans	16
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Professionalisering	20
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	20
4.2 Begeleiding.....	21
4.2.1 Leerbegeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	26
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	26
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Stedelijke basisschool Zuid heeft twee vestigingsplaatsen, elk met een eigen schoolcultuur. De hoofdschool (vestigingsplaats 1) bevindt zich in Stasegem, net ten zuiden van het stadscentrum van Harelbeke. Op deze locatie kunnen de leerlingen de volledige basisschool doorlopen. De afdeling Kameleon (vestigingsplaats 2) is gelegen midden de stadswijk 't Eiland'. Het ontbreken van een kleuterafdeling noopt de school ertoe te kiezen voor drie combinatiegroepen lager onderwijs.

De directeur kan beschikken over een team van doorgaans enthousiaste leerkrachten en medewerkers. De gebouwen bevinden zich op beide vestigingen op een ruime site en zijn functioneel ingericht met voldoende aandacht voor structuur. Op de vestigingsplaats 1 wacht de school op een nieuwbouw.

Tijdens het erkenningsonderzoek in de kleuterafdeling focust de onderwijsinspectie op de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie. Voor beide leergebieden voldoet het onderwijs. Het team levert voldoende inspanningen voor wat betreft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands. De kleuteronderwijzers houden zich bij de planning van het thematisch aanbod doorgaans aan de voorschriften uit de leerplannen. Er is voornamelijk tussen de parallelklassen onderling overleg om de thema's inhoudelijk te plannen en streefwoordenschatlijsten samen te stellen. De mate waarin deze informatie over de klassen heen doorstroomt is nog een werkpunt. De kleuters krijgen heel wat kansen om hun ervaringen, ideeën en commentaren met elkaar te delen.

Ook voor het leergebied wiskundige initiatie voldoet het onderwijs in de kleuterafdeling. Er zijn diverse aanwijzingen dat het onderwijsaanbod de ontwikkelingsdoelen van dit leergebied doorgaans vrij doelgericht en geïntegreerd nastreeft. De leerinhouden uit de verschillende thema's sluiten veelal aan bij de leefwereld van de kinderen. De kleuters krijgen voldoende kansen om handelend te leren in doorgaans goed gestructureerde klassen. Er is voldoende en uitnodigend materiaal. Enkele speelwerkplekken kunnen echter winnen aan werkelijkheidswaarde.

De kleuteronderwijzers bieden vanuit een spontane zorggevoeligheid hulp aan jonge kinderen met ontwikkelingsproblemen. De observatiemethodiek die tot verdere analyse en systematische hulpverlening kan leiden, mist nog structuur en normering.

In de lagere afdeling ging de inspectie na in hoeverre de school voldoet aan de resultaatsverplichting voor wat betreft de leergebieden wiskunde, muzische vorming en Frans.

Het lager onderwijs voldoet voor het leergebied wiskunde. Het consequente gebruik van een onderwijsleerpakket biedt voldoende kansen voor een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod overeenkomstig het leerplan. De resultaten van methodegebonden en externe toetsen geven op beide vestigingsplaatsen een wisselend beeld. Vanuit die analyse stuurt de school de aanpak bij. Vooral op de vestigingsplaats 1 kunnen sommige leerkrachten nog meer werk maken van uitdagend wiskundeonderwijs. Op de vestigingsplaats 2 leidt de schoolstructuur tot een specifieke aanpak die zich kenmerkt door uitgesproken differentiatie met korte instructiemomenten. Er wordt sterker ingezet op onderwijs op maat van het kind, meerdere leerlingen die trager of sneller vorderen krijgen een aangepast leerstofaanbod. In beide vestigingen kan de computer sterker worden aangewend in het onderwijsproces.

Voor het leergebied muzische vorming daarentegen voldoet het onderwijs niet. Ondanks de vele zichtbare waardevolle initiatieven kan de school op dit moment onvoldoende aantonen dat de decretale eindtermen voor alle domeinen van dit leergebied zijn bereikt. Op de hoofdschool is gestart met een traject om muzische vorming nog beter te laten aansluiten bij de verwachtingen van het leerplan. Een eerste stap is de doeleninventarisatie met het oog op het opsporen en het bijsturen van de hiaten. Een opwaardering van dit leergebied drong zich op. Om het aanbod te verzekeren en te voorzien in het minimale aanbod zoals het leerplan voorschrijft werd gekozen voor een schoolspecifieke invulling. Tijdens dat aanbod worden individuele competenties van de leerkrachten voor bepaalde domeinen aangewend. De doelenselectie is

veelal te uitgebreid. Doelgerichte integratie van muzische aspecten in andere leergebieden is nog niet merkbaar. Bovendien is de evaluatie te beperkt en te vrijblijvend om naar de rapportering te vertalen en deze te koppelen aan de verwachtingen van de decretale eindtermen. Op de vestigingsplaats 2 staat het team aan het begin van datzelfde proces.

Ook voor het leergebied Frans voldoet het onderwijs. Ondanks de soms tegenvallende resultaten voor bepaalde domeinen op de genormeerde toetsen geeft de school indicaties dat ze de eindtermen in voldoende mate bereikt. Vooral de structurele organisatie op beide vestigingsplaatsen werkt ondersteunend om het aanbod volgens de uitgangspunten van de eindtermen en van de visie van het actuele leerplan aan te bieden. Ondanks de extra ondersteuning is het belang van de mondelinge interactie niet in alle groepen even vanzelfsprekend. Bovendien ontbreken de resultaten van de evaluaties voor dit domein op het rapport. Sterke initiatieven zoals een meerdaags uitwisselingsproject met een immersieschool en een Franse cultuuravond verlevendigen het aanbod.

De onderwijsinspectie onderzocht aan de hand van enkele onderwijsprocessen of de school haar kwaliteit bewaakt en stimuleert. De school wil sterk inzetten op de leerbegeleiding van de kinderen. Hiervoor kan zij rekenen op een zorgcoördinator en meerdere deeltijds werkende zorgleraren. Opvallend is de hoge mate van zorggevoeligheid en de zorgzame nabijheid van alle leerkrachten in de klas. De verschillende zorgacties worden echter zowel op kind- als op schoolniveau te weinig doelgericht en procesmatig aangepakt. Hierdoor ontstaat een wildgroei aan goedbedoelde initiatieven. Deze school heeft in haar opdracht om de zorginterventies doordacht, systematisch en geïntegreerd uit te bouwen nog een hele weg te gaan en staat hiervoor nog steeds aan het begin van een ontwikkelingsproces. Op zeggen van teamleden moet de introductie van een digitaal leerlingvolgsysteem soelaas brengen.

Ook tijdens de vorige doorlichting (2003) werd de deskundigheidsbevordering van het team als een werkpunt gezien. Ook nu nog kan de wijze waarop de school haar deskundigheidsontwikkeling uitbouwt nog aan betekenis winnen. Ondanks de waardevolle en doelgerichte nascholingsinitiatieven vanuit een schooloverstijgende regiowerking is de doelgerichtheid heel wat minder het geval voor individuele nascholingsinitiatieven die vaak ad hoc een invulling krijgen. Er is een wisselend beeld in de mate waarop teamleden instaan voor en ondersteund worden in hun eigen deskundigheidsontwikkeling. De effecten van de gevolgde nascholingsinitiatieven zijn nog te beperkt om van een sterke doeltreffende ontwikkeling te kunnen spreken.

Op eigen initiatief zette de school al enkele stappen om haar onderwijs voor muzische vorming te analyseren en bij te sturen. De alertheid van de schoolleider, maar vooral ook de inzet van een teamlid om als inspirator voor dit leergebied te fungeren en de bereidheid van het team om over de eigen aanpak te reflecteren met als doel deze bij te sturen, zijn relevante indicaties dat de school aan haar maatschappelijke opdracht wil voldoen. Dit alles leidt ertoe dat de onderwijsinspectie het tekort debiteert voor haar eindoordeel en het beleid het vertrouwen schenkt om dit tekort op eigen tempo weg te werken voor beide vestigingsplaatsen. Het advies bij deze doorlichting is 'gunstig' voor de hele school.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wiskundige initiatie

Lager onderwijs

Frans
wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling levert de nodige inspanningen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na te streven. Dit blijkt vooral uit het doelgerichte onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen en de ruime kansen die kleuters krijgen om betrokken en actief taal te gebruiken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie voldoende doelgericht, samenhangend en op een geïntegreerde wijze na. Het klasmanagement ondersteunt een actief leerproces.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het leerplan is het richtinggevende referentiekader bij de planning van de activiteiten. Om de activiteiten te verantwoorden en hun aanbod te bewaken hanteren alle leerkrachten doelenlijsten. Recentelijk biedt een digitale drager kansen om de volledigheid in het aanbod periodiek te bewaken. Dit leidt ertoe dat sommige leerkrachten hun activiteiten plannen en bijsturen vanuit de leerplandoelen met verhoogde doelgerichtheid tot gevolg.

Leerkrachten geven aan dat vooral de jaargebonden thema's, maar ook de actualiteit en de interesses van de kinderen de basis vormen voor de themakeuze. Het veelvuldig informeel overleg mondt nog niet uit in formele afspraken omtrent de inhoudelijke invulling en leidt niet tot gradatie in het aanbod. Uitzonderingen zijn de gemeenschappelijk gekozen thema's. Ondanks een grote vrijheid heerst een sterke parallelwerking binnen de leeftijdsgroepen. Ook de weekopening zorgt voor een zekere informatiedoorstroming maar leidt doorgaans nog niet tot bijsturing.

Alle leerkrachten bieden vanuit hun weekplanning zinvolle activiteiten aan die aansluiten bij de leefwereld van de kleuters. Hedendaags bronnenmateriaal vormt in de meeste groepen een inspiratiebron voor de inhoudelijke invulling. Er worden echter opvallend veel leerplandoelen geselecteerd in de activiteitenplanning. Nog maar weinig kleuteronderwijzers hanteren het principe van dominantie doelenselectie. Om het aanbod enigszins af te stemmen op de competenties en de ontwikkeling van de individuele kleuter, maken sommige kleuteronderwijzers gebruik van groei- en leerlijnen of differentiatie in het materiaal.

De dagelijkse klasactiviteiten nodigen kleuters uit om actief taal te gebruiken. In verscheidene hoeken zijn accenten van talige verrijking merkbaar. Alle kleuteronderwijzers zorgen voor een aantrekkelijk en gevarieerd boekenaanbod dat aansluit bij het actuele belangstellingspunt. Recent werden verteltassen ontwikkeld.

Ondanks vooropgestelde afspraken over het gebruik van woordenschat- en begrippenlijsten worden meerdere woordenschatlijsten gehanteerd of ontwikkeld. De resultaten voor dit specifieke aanbod stromen niet mee over de klassen waardoor het vooropgestelde aanbod nog niet verzekerd is.

De wiskundige initiatie gaat vooral door tijdens groepsactiviteiten met een ontwikkelingsondersteunende leerkrachtenstijl. Bij de oudere kleuters volgt veelal een evaluatie.

Doelgerichte verkenningen in de werkelijke wereld ondersteunen zowel de taalontwikkeling als de initiatie in de wiskundige denkwereld. De kleuters krijgen heel wat kansen om hun ervaringen en wiskundige handelingen via de taal aan elkaar mee te delen en naar elkaars ideeën en commentaren te kijken en te luisteren. Meten komt in alle groepen zichtbaar aan bod. Het openstellen van de diverse zandtafels met gerichte opdrachten en de ontdekdozen met zowel talige als wiskundige doelen zijn hiervan goede voorbeelden.

Er zijn nog geen afspraken gemaakt om voor de oudste kleuters de ontluikende vaardigheden in de schriftontwikkeling en in de wiskundige initiatie af te stemmen op het vervolgonderwijs.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Een veelheid aan bruikbare materialen en educatieve spellen, afbeeldingen, pictogrammen en diverse prentenboeken ondersteunen het ontwikkelingsproces. De kleuters krijgen voldoende kansen om explorerend inzichten, kennis en vaardigheden te verwerven vanuit een ontwikkelingsrijk materiaalenaanbod. In alle klassen zijn hoeken verrijkt binnen het lopende thema. Het klasmeubilair is aangepast aan de leeftijd van de kinderen. De meeste klassen getuigen van een doordachte structuur en ogen aantrekkelijk en verzorgd. Vooral in de poppen-, de huis- en de winkelhoek kan de werkelijkheidswaarde van materialen echter worden verhoogd. Zinnvolle ICT-toepassingen zijn merkbaar.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatie van de kleuters gebeurt vanuit vastgelegde observatiedoelen waarbij zowel attitudes, het welbevinden, de betrokkenheid als competenties worden gemeten. Niet voor alle aspecten van de observatie zijn de gehanteerde criteria duidelijk omschreven.

De wijze waarop de observaties gebeuren is leraarafhankelijk. Meerdere leerkrachten hanteren observatieschriften of fiches om vaststellingen te borgen of ter voorbereiding van multidisciplinair overleg (MDO) of oudercontacten. Bij de oudste kleuters worden genormeerde tests over talige rekenbegrippen en schoolrijpheid afgenomen.

De meest relevante informatie schuift door in een kindvolgsysteem, waarbij vooral momentane vaststellingen zijn opgenomen. Specifieke aspecten over de ontwikkeling van de taalvaardigheid en van wiskundige denkprocessen zijn nog niet expliciet opgenomen in het kindvolgsysteem. Hierdoor ontbreken veelal suggesties die op diepgaande bijsturing gericht zijn.

Het team is zich hiervan bewust en is zoekende om in de nabije toekomst de beeldvorming op een digitale drager te bestendigen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Ouders krijgen onder meer via formele en informele contacten, het kinderwerk, de schoolwebsite, diverse wanden, de themabrieven en in zekere mate het heen- en weerschriftje kansen om de ontwikkeling van hun kleuter te volgen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De observaties van de leerkrachten resulteren doorgaans in een vrij genuanceerd beeld over de ontwikkeling van de leerlingen. Bovendien ondersteunen huisbezoeken, ouderavonden, overgangsgesprekken en de resultaten van testen deze beeldvorming.

Alle teamleden bieden vanuit hun zorggevoeligheid spontaan hulp aan bij kinderen met een ontwikkelingsvertraging en staan in voor een goede preventieve basiszorg. Deze overwegend intuïtieve zorgondersteuning gebeurt tijdens de dagelijkse klaswerking vooral door de kleuters even apart te nemen of hen te begeleiden bij een talige of wiskundige opdracht. Deze zorg richt zich vooral op kleine ontwikkelingsproblemen en gebeurt in mindere mate procesmatig. Sommige leerkrachten stellen hiervoor een stappenplan op.

Er zijn nog geen afspraken waarbij leerkrachten systematisch observeren of het woordenschat- en de begrippenaanbod verworven is. De mate waarin deze lijsten dienen als basis voor de verdere ondersteuning van de kleuter is leraarafhankelijk.

Voor leerlingen met een ontwikkelingsachterstand wordt in beperkte mate voorzien in verhoogde zorg vanuit het zorgteam. Deze zorginitiatieven situeren zich voornamelijk in de begeleiding van de oudste kleuters. De begeleiding van anderstalige en kleuters die nood hebben aan taalondersteuning gebeurt door een zorgleerkracht op een doordachte en geïntegreerde wijze. Voor verschillende teamleden is de rol van de zorgcoördinator hierin nog onduidelijk.

De teamleden bespreken de ontwikkeling van de kleuters op informele en formele overlegmomenten. In samenspraak met het zorgteam worden problemen geanalyseerd en geïnventariseerd. De leerkrachten geven een sterke ouderbetrokkenheid aan.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Teamleden tekenen in mindere mate in op individuele nascholingsinitiatieven om de eigen deskundigheid en die van het team te verhogen. Effecten van hospiteerbeurten over taalactivering zijn zichtbaar in alle klassen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling beantwoordt in voldoende mate aan de resultaatsverplichting om met zoveel mogelijk leerlingen de decretale eindtermen voor wiskunde te bereiken. Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket wijst op een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod.

Curriculum	Het onderwijsleeraanbod wordt sterk gestuurd door een actueel
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket. Dit pakket vormt het referentiekader. Alle leerkrachten
Referentiekader	bieden de leerinhouden van het onderwijsleerpakket vrij nauwgezet aan. In hun
Planning	planning volgen zij de voorstellen vanuit de bijbehorende handleiding. Daardoor
Evenwichtig en volledig	is er over de verschillende leerjaren heen voldoende gradatie in de opbouw van
Samenhang	de kennis en de vaardigheden. De planning geeft aan dat de doelen van de
Brede harmonische vorming	verschillende wiskundige domeinen evenwichtig aan bod komen. Verscheidene
Actief leren	leerkrachten voorzien in een extra aanbod. In sommige groepen werd het
	onderwijsaanbod bijgestuurd in overeenstemming met het leerplan.

Er is geen eenduidigheid omtrent de verwachte planningsdocumenten. De meeste leerkrachten ontwerpen een weekplanning die al dan niet verder wordt vertaald in een dagplanning met onderwerp, doel- en lesverloop. Sommige teamleden vermelden de gebruikte media, differentiatie en evaluatie.

In het schoolwerkplan zijn didactische afspraken vastgelegd voor onder meer cijferen en hoofdrekenen, de aanpak van probleemoplossende vaardigheden en het verplicht gebruik van ondersteunende materialen waaronder Multibase Arithmetic Blocks (MAB-materiaal). De consequente opvolging door de schoolleider van deze afspraken op de klasvloer vormt nog geen onderwerp van klasbezoeken.

Een aantal leerkrachten spant zich in om het wiskundeonderwijs realistisch aan te bieden en te verwijzen naar de praktische bruikbaarheid. Toch overweegt in sommige groepen het oefenen van technisch-cognitieve vaardigheden. Dit ten nadele van betekenisvolle oefeningen waarbij kinderen aangespoord worden om zelfstandig probleemoplossend te werk te gaan. Dit leidt in sommige klassen tot weinig ruimte voor verduidelijking van oplossingswegen.

Curriculum	Verscheidene leerkrachten geven aan sterk te differentiëren in de organisatie van
Onderwijsorganisatie	het wiskundeonderwijs. Vanuit schoolafspraken streven sommige leerkrachten
Onderwijstijd	naar drie niveaus: een groep die volledig zelfstandig werkt, een groep die hulp op
Klasmanagement	aanvraag krijgt en een groep die werkt onder begeleiding met aangepast
	materiaal. De zorgleerkrachten kunnen eveneens in dit proces worden
	ingeschakeld. Tijdens de klasobservaties stelden we vast dat deze aanpak nog
	heel wat ontwikkelingskansen heeft. De soms lange klassikale instructie en het
	uitblijven van de vooropgestelde groepeeringsvormen belemmert de differentiatie
	en de functionele inzetbaarheid van de zorgleerkrachten.

In verschillende groepen krijgen de leerlingen kansen om ontwikkelend te handelen. Er is doorgaans een goede wisselwerking tussen het werken op concreet niveau en het opereren op het abstracte niveau. Het beperkte leerlingenaantal in de gemengde groepen op de vestigingsplaats 2 leidt tot sterke differentiatie en biedt kansen voor onderwijs op maat van het kind. Bij de oudste leerlingen op die vestigingsplaats wordt sterk ingezet op zelfstandig werken.

Er zijn duidelijke aanzetten om over de groepen heen de rekenmomenten op elkaar af te stemmen. Dit biedt mogelijkheden om te differentiëren in het curriculum. De meeste leerkrachten voorzien in contractwerk met mag- en moetoopdrachten onder meer vanuit methodegebonden differentiatiematerialen. In sommige groepen mogen overzitters op eigen tempo aan het werk.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De leerkrachten beschikken over de noodzakelijke materialen. Niet in alle klassen echter zijn de didactische wandplaten praktisch opgehangen of zijn belangrijke ondersteunende materialen permanent zichtbaar. Vooral in de hoofdschool is een wisselend beeld over de wijze waarop de klaswanden gestructureerd en functioneel aangekleed zijn. Er zijn weinig of geen afspraken omtrent referentiematen. Sommige referenties die werden aangetroffen waren bovendien weinig functioneel en sterk verouderd. Dit was in mindere mate het geval in de afdeling Kameleon.

In alle klassen hanteren de leerkrachten op een vlotte manier het digitale bord. Deze borden als bron van realistische en actuele contexten kunnen echter nog sterker worden ingezet. Ook spel en fantasie waarin wiskundige begrippen ontstaan, groeien en verankerd worden, worden nog onvoldoende geïmplementeerd.

De klascomputer wordt als didactisch leermiddel weinig gebruikt voor differentiatie en remediëring.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De school evalueert dit leergebied ontwikkelingsgericht door methodegebonden en externe toetsing. Het zijn vooral de resultaten van toetsen vanuit een regionale werkgroep die de bijsturing op schoolniveau bepalen. Deze, maar ook de netgebonden testen met referenties op Vlaams niveau, geven aan dat de hoofdschool bevredigende resultaten behaalt voor de meeste domeinen van dit leergebied. De resultaten op de vestigingsplaats Kameleon zijn meermaals onderliggend aan de resultaten van het Vlaams gemiddelde en/of de scholen met een gelijkaardig leerlingenprofiel. Het beperkt aantal leerlingen per leerlingengroep en de instroom kan hierbij een verklarende factor zijn.

De resultaten op genormeerde toetsen van het leerlingenvolgsysteem, maar vooral de methodegebonden toetsen vormen de basis bij het detecteren van leerlingen met wiskundige leerproblemen. Voor rekenzwakke leerlingen is er vanuit de zorgwerking ondersteuning tijdens het verkennen van de proeven. Foutenanalyses leiden, afhankelijk van de leerkracht in bepaalde klassen tot een herhalingsactiviteit of individuele hulpverlening.

Naast klassikale verbetering hanteren vooral oudere leerlingen ook het principe van zelfcorrectie met sporadisch steekproeven door de leerkracht. In bepaalde klasgroepen vormen maandelijks observaties de basis voor een preventieve aanpak.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

In het eerste leerjaar hanteren de leerkrachten een aanvangsrapport. In een later stadium worden de resultaten van toetsen en klaswerk per domein op periodieke rapporten in procentvorm weergegeven. Leerkrachten geven aan dat dit een spiegel is van de weging van zowel toetsen als dagelijks werk in relatie tot het aanbod en de tijdsbesteding. Het is een werkpunt van de school om hierin gelijkgerichtheid te krijgen. Niet alle domeinen van het leergebied worden zichtbaar vertaald in het rapport.

Begeleiding De meeste leerkrachten houden rekening met diverse toets- en testresultaten en met de informatie uit overgangsgesprekken om zich een beeld te vormen van de leerontwikkeling van de kinderen. Deze informatie, maar ook ad hoc situaties vormen de aanleiding voor de klasinterne zorgverstrekking. Anderen zijn zoekende om de methodegebonden foutenanalyses als basis voor verdere ondersteuning te benutten. Tijdens de oefenfase van de les ondersteunen de leerkrachten individuele leerlingen. In meerdere klassen zijn individuele hulpkaartjes voorzien. Het is nog niet de gewoonte dat de initiatieven binnen de eerstelijnszorg in de zorgmap worden genoteerd. Enkele leerkrachten noteren deze acties in hun agenda.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten kunnen leerlingen doorverwijzen naar een zorgleerkracht of zich in de klas laten ondersteunen. Voor individuele leerlingen of leerlinggroepjes worden bepaalde leerstofonderdelen herhaald of korte termijndoelen geremedieerd. Enkel in de onderbouw van de hoofdafdeling zijn op particulier initiatief van de zorgleerkracht de zorginitiatieven proactief voorbereid in samenspraak met de titularis.

De planmatigheid van die hulpverlening kan nog sterker uitgebouwd worden. Bovendien zijn niet alle acties binnen de verhoogde zorg traceerbaar in het leerlingvolgsysteem. Het zorgteam geeft aan dat ze ook hierin zoekende is.

Voor rekenzwakke leerlingen voorzien leerkrachten in ondersteunend materiaal voor de oefeningen en de proeven of krijgen ze individuele begeleiding. Teamleden geven aan dat voor leerlingen met dyslexie volgens noodzaak een digitaal programma wordt ingezet.

De school heeft in voldoende mate weet van de kinderen die nood hebben aan de begeleiding van dieperliggende wiskunde problemen. Voor enkele leerlingen wordt het principe van curriculumdifferentiatie toegepast. Hier kan de school enkele waardevolle initiatieven voorleggen. Ondanks de gevolgde nascholing en de verwachte deskundigheid van de zorgcoördinator worden nog maar weinig zorginitiatieven systematisch volgens de stappen van de handelingsplanning uitgewerkt.

Professionalisering Outputgegevens vormen voor het schoolbeleid de directe aanleiding om de aanpak van bepaalde domeinen als prioriteit te stellen. De directeur tekent daarvoor doorgaans teamgericht in op het aanbod vanuit de regiowerking. Veelal wordt de aanpak bijgestuurd en problemen worden doorgesproken. In het verleden werden pijnpunten voor hoofdrekenen met succes aangepakt. Momenteel ondersteunt een ambulante leerkracht het domein meetkunde op de vestigingsplaats.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling kan onvoldoende aantonen dat de eindtermen muzische vorming bereikt worden. Een evenwichtig, samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod binnen alle domeinen van dit leergebied ontbreekt. De evaluatie biedt geen garanties dat alle noodzakelijke doelen worden bereikt.

Curriculum Om voor dit leergebied het onderwijsaanbod te bewaken en vooral ook om in een consequent aanbod te voorzien, richt het team van de hoofdschool zich sedert vorig jaar op de leerplandoelen en stuurt ze haar organisatie bij. Deze verwachting van het beleid behoorde nog niet tot de prioriteiten in de afdeling Kameleon.

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang

Met als doel een zeker evenwicht en de volledigheid van het aanbod na te streven registreert het team van vestigingsplaats 1 de aangeboden leerplandoelen. Hiermee wil het team tegemoetkomen aan de visie van het leerplan inzake het onderwijsaanbod waarbij schoolteams zelf instaan voor een verdeling van de leerplandoelen.

De aangeboden leerplandoelen worden op een digitale drager ingevoerd. Naar aanleiding van de doorlichting werd het aanbod afgetoetst aan het leerplan. De resultaten geven onder meer aan dat de domeinen beweging en drama hiaten vertonen en dat vooral de domeinen beeld en muziek sterk aan bod komen.

Ondanks deze vaststellingen merkt de onderwijsinspectie op dat meerdere leerkrachten getuigen van sterke muzische initiatieven en activiteiten. Het is bovendien hoopvol dat het team op korte termijn via de overzichtslijsten zicht wil krijgen op de volledigheid van haar aanbod voor dit leergebied en dit ook wil bijsturen.

In het verlengde daarvan streeft de school naar garanties voor haar aanbod. Nagenoeg wekelijks wordt op een gemeenschappelijk moment in muzische activiteiten voorzien. Hierbij wordt beroep gedaan op specifieke competenties van teamleden. De leerlingen doorlopen bij wisselende leerkrachten of 'begeleiders' een domeinspecifiek traject.

De 'domeinbegeleiders' ontwikkelen een steekkaart waarbij naast de activiteit een aantal doelen en gehanteerde technieken en/of materialen worden opgenomen. De veelheid aan geselecteerde doelen laat vermoeden dat het weinig waarschijnlijk is dat die allemaal effectief aan bod kunnen komen in de voorziene tijd. Het team houdt bovendien nog geen rekening met een spreiding van het doelenaanbod over de volledige schoolloopbaan in de basisschool.

Het schoolgebonden aanbod wordt doorgaans in de klas aangevuld. Deze leerplandoelen worden eveneens opgenomen in de doeleninventaris. Analyses van de klasdagboeken geven echter aan dat het systeem nog niet sluitend is om van een volledige leerplanrealisatie voor de verschillende domeinen te kunnen spreken. Het klasgebonden muzisch aanbod kent nog geen doelgerichte integratie binnen de verschillende leergebieden. Alle leerlingen krijgen jaarlijks de kans om een theatervoorstelling bij te wonen.

In de afdeling Kameleon staan de leerkrachten volledig in voor het aanbod van de eigen samengestelde groep. Ook hier werd heel recent aangevat met de inventarisatie van de aangeboden leerplandoelen. Er is van een sluitend aanbod nog geen sprake. De teamleden geven aan dat ze vooral heel veel informele en intuïtieve muzische momenten aanbieden, waarbij ze in mindere mate rekening houden met hun verantwoordingsplicht. De sterke zichtbaarheid in de school van muzische activiteiten onderstreept echter de aandacht van dit team voor dit leergebied en de verschillende domeinen ervan.

De inventarisatie is nog eerder een 'controle achteraf' dan een instrument om variatie, opbouw en evenwicht proactief te plannen over een bepaalde periode. Het team beschikt voorlopig nog niet over een uitgebreide leerlijn, waarbij een continue opbouw en een variatie in activiteiten, materialen en technieken duidelijk herkenbaar zijn.

Curriculum De muzische namiddagen op vestigingsplaats 1 stimuleren elke leerkracht om dit leergebied niet 'te vergeten' en de verwachte onderwijstijd voor dit leergebied gedeeltelijk in te vullen. De inspanning van de teamleden om aanvullend in de noodzakelijke onderwijstijd voor dit leergebied te voorzien is niet in alle klassen even uitgesproken. In de afdeling Kameleon voorzien de meeste leerkrachten in hun planning een voldoende minimale tijdsbesteding zoals het leerplan voorschrijft om de leerplandoelen te realiseren.

Materieel beheer De noodzakelijke leermiddelen en materialen zijn in de meeste klassen in voldoende mate voorhanden.

Evaluatie Een werkgroep binnen de regio ontwierp een afzonderlijk 'muzisch waardenrapport', waarin per domein een viertal min of meer observeerbare uitspraken zijn opgenomen. Deze zijn geïnspireerd op aandachtspunten binnen elk deelleerplan en behelzen vooral attitudinale doelen. De school wil de evaluatie van dit leergebied conform de kerngedachte bij de decretale eindtermen als een doorlopend proces zien. Het is de bedoeling dat leerkracht en leerling samen over deze uitspraken nadenken en zo tot een score komen. De school heeft de oefening nog niet gemaakt om de criteria uit het evaluatieproces af te toetsen aan de aangeboden leerplandoelen. Dit gebeurde evenmin voor de eindtermen. Hierdoor kan de school tot op vandaag nog geen garanties bieden voor de volledigheid van de leerplanrealisatie en bijgevolg ook niet of de eindtermen ook effectief zijn bereikt bij de meeste leerlingen. Meerdere leerkrachten proberen samen met de kinderen te reflecteren op 'proces' en 'product'. De criteria om muzische competenties ontwikkelingsgericht te evalueren zijn nog te weinig expliciet op het proces en op het product gericht. Leerlingenwerk wordt in het klaslokaal, in de schoolinkom of de gangen op een aantrekkelijke wijze geëxposeerd. Tijdens muzische activiteiten krijgen leerlingen vaak stimulerende feedback over hun aanpak.

Evaluatie De stellingen op het rapport zijn eerder algemeen. Ouders kennen de concrete invulling niet en daardoor blijft de beoordeling voor hen nogal vaag.

Begeleiding De school heeft voldoende aandacht voor de talentontwikkeling van de kinderen. Alle leerlingen nemen deel aan het muzisch aanbod van de gemeente en leerlingen kregen vorig schooljaar de kans om deel te nemen aan een schoolmusical. De leerkrachten zorgen voor een veilig klasklimaat, waarin kinderen hun ervaringen en fantasie via verschillende muzische talen durven uiten.

Professionalisering Er werd in het verleden weinig inhoudelijke input of nascholing voorzien voor muzische vorming. Ook de pedagogische begeleidingsdienst werd niet ingeschakeld. Tijdens teamoverleg richtte de directeur de aandacht van leerkrachten op de uitgangspunten van de verschillende domeinen van het leerplan. In de praktijk blijkt dat teamleden nu bewuster omgaan met essentiële aspecten als reflecteren en beschouwen. Daarmee geven de leerkrachten aan dat ze inspanningen leveren om de kerngedachte van het leerplan om vanuit impressies door gebruik van middelen te komen tot expressie en reflectie toe te passen. Eén teamlid bekwaamde zich in de materie en fungeert als inspirator-gangmaker binnen de school. Zij is een waardevolle spilfiguur om het

ontwikkelingsproces van de school voor dit leergebied aan te sturen. Ondanks het feit dat weinig mensen individuele bijscholingstrajecten volgen schuilt heel wat talent, competentie en initiatief bij meerdere teamleden. Bovendien stuurt de school op basis van reflectie en evaluatie haar werking bij waar nodig. De school geeft aan dat in de toekomst de hiaten in het aanbod worden opgevangen door aanvullende initiatieven.

Kwaliteitszorg Het schoolbeleid en het team zijn zich bewust van hiaten in het aanbod en van de noodzaak om dringend inspanningen voor dit leergebied te leveren. Tijdens teamoverleg werden de uitgangspunten van het leerplan in de kijker geplaatst. Een diepere leerplanstudie werd niet als urgent gesteld. Onder impuls van de inspirator-gangmaker werd op schoolniveau aangevangen met een waardevol initiatief dat echter zowel procesmatig als inhoudelijk nog groeikansen heeft. Er is nog niet formeel voorzien in ondersteuning vanuit het beleid om de 'muzische fiches' inhoudelijk na te kijken en via doorloopbezoeken en participatie de vorderingen van het team in te schatten. De prioritering van de schoolleider voor dit leergebied en de inzet van het team om vanuit de aanwezige interne kwaliteiten de onderwijskwaliteit in kaart te brengen en bij te sturen zijn indicaties dat de school bereid is om aan haar maatschappelijke opdracht te voldoen. Het zal de uitdrukkelijke taak van de schoolleider zijn om samen met het team de vooropgestelde doelen procesmatig aan te pakken en de gemaakte afspraken effectief op de klasvloer op te volgen. Dit alles leidt ertoe dat de onderwijsinspectie dit tekort deliberaert in haar eindoordeel en de school het vertrouwen schenkt om het tekort op eigen tempo weg te werken.

3.1.1.6 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

De school kan in voldoende mate aantonen dat ze door een consequent toepassen van haar onderwijsaanbod bij de meeste leerlingen de eindtermen Frans bereikt. Het beleid voorziet in de nodige structuren om het team conform het leerplan in het didactisch handelen te ondersteunen.

Curriculum Onderwijsaanbod Referentiekader Planning Evenwichtig en volledig Samenhang Brede harmonische vorming Actief leren	Tegenvallende resultaten uit het verleden geven aan dat meerdere leerlingen de vorige jaren amper de verwachte resultaten van het Vlaams gemiddelde behaalden. Onder impuls van het gewijzigde leerplan zette de school de nodige stappen om het onderwijsleeraanbod af te stemmen op de visie van het actuele leerplan. Om aan de leerplanvisie en de doelen te voldoen, werkt de school met een onderwijsleerpakket dat tevens functioneert als het referentiekader voor de planning en het aanbod. Deze keuze werd gemaakt op niveau van de Harelbeekse stadsscholen.
---	--

Met aanmoediging, speelse werkvormen, muzische momenten en positieve feedback streven de leerkrachten naar spreekdurf bij de leerlingen. Alle leerkrachten werken conform de visie en de richtlijnen van het leerplan, en richten het accent op het verwerven van vooral communicatieve vaardigheden en functioneel taalgebruik.

De leerlingen krijgen voldoende kansen om tot interactie te komen en de vreemde taal te verwerven in uitdagende levensechte situaties. De keurige spreektaal van de meeste leerkrachten ondersteunen dit proces. Bovendien investeert de hoofdschool in een jaarlijkse meerdaagse uitwisseling met een immersieschool in Wallonië, waarbij duidelijke doelen worden vooropgesteld. Om onder meer de Franse cultuur te verlevendigen en de ouderbetrokkenheid te

verhogen, organiseert het team van de Kameleon jaarlijks een Franse avond met muzische inslag.

Omwille van de groepsgrootte is er een wisselend beeld in de beide vestigingen voor wat betreft het actief leerproces. In de hoofdschool domineert een eerder klassikaal gerichte werkwijze, echter zonder de leerlingenactiviteit te belemmeren. In de afdeling Kameleon biedt de groepssamenstelling meer kansen om het aanbod aan de competenties of het werktempo van de leerlingen aan te passen.

De meeste leerkrachten houden voor het domein schrijven consequent vast aan de visie van het leerplan en de uitgangspunten van de eindtermen. Zij benaderen het schriftelijke aanbod van de vreemde taal hoofdzakelijk als een ondersteunende functie.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De onderwijstijd voor dit leergebied wordt gerespecteerd. De school voorziet in voldoende structuren om op een efficiënte wijze het onderwijsaanbod te organiseren.

In de hoofdschool wordt het aanbod voor de oudste leerlingen op domeinniveau afgebakend en door twee deeltijdse leerkrachten onderwezen. In de andere afdeling wordt de combinatiegroep in leeftijdsgroepen verdeeld.

Het is nog geen gewoonte om bij de groepsindeling rekening te houden met leerlingen die van thuis uit Franstalig opgevoed zijn of die verder staan in hun talige ontwikkeling, zoals het leerplan vooropstelt.

Het onderwijs kenmerkt zich in alle groepen door een vlotte organisatie van spreek- en groepsopdrachten.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De leerkrachten beschikken over de meeste van de voorgestelde leermiddelen die de implementatie van de krachtlijnen van het nieuwe leerplan ondersteunen. Het aanbod van Franse tijdschriften- en boeken kan in beide vestigingsplaatsen worden geoptimaliseerd.

Leerkrachten maken gebruik van opdrachtkaarten, attributen en de digitale borden. Sommige leerkrachten voorzien in hoekenwerk en gebruiken hiervoor spellen met opdrachten vanuit de methode. Op vestigingsplaats 2 kan in een enkele groep het klasbeeld voor diverse culturele aspecten van die vreemde taal worden geoptimaliseerd.

Alle leerlingen beschikken over de toegang tot een digitaal platform om de thematische woordenlijst via huistaken te oefenen. Het is niet duidelijk in welke mate de leerkracht hierin een begeleidende en controlerende rol speelt en in welke mate het aanbod wordt aangestuurd.

Sommige leerkrachten experimenteren met het gebruik van actuele media waaronder tablets en camera's waarbij leerlingen zichzelf leren beoordelen op hun mondeling taalgebruik. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Leerlingvolgsysteem Gericht op bijsturing	De leerkrachten gebruiken voor de schriftelijke evaluatie de toetsen van het onderwijsleerpakket. Niet alle leerkrachten slagen er in om een passende organisatievorm en criteria voor de mondelinge taalopdrachten uit te bouwen. In sommige groepen gebeurt dit al vrij sterk en worden vooraf criteria vastgelegd en aan de individuele leerling gelinkt. Het valt op dat de zelfevaluatie onder de noemer 'portfolio' vanuit de methode niet wordt aangewend. Dit is een gemiste kans om op niveau van de individuele leerling te differentiëren en te remediëren. De evaluatie is nog te weinig gericht op de bijsturing die de methode suggereert.
Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig Interne / externe communicatie	De evaluatie mondt uit in een algemeen cijfer op het rapport dat refereert aan meerdere domeinen met onduidelijkheid tot gevolg. Het domein mondelinge interactie ontbreekt. In één groep neemt de leerkracht een waardevol initiatief om het rapportcijfer met verbale uitleg te verduidelijken.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	De leerkrachten bieden vooral vanuit een spontane zorggevoeligheid hulp aan bij kinderen met een ontwikkelingsvertraging. Dit gebeurt zo goed als mogelijk tijdens de dagelijkse klaswerking. Beperkte vormen van differentiatie zijn merkbaar tijdens dialogen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering Nascholingen Interne expertise	Er werd bij de implementatie van het nieuwe leerplan niet in specifieke nascholing voorzien. Ook de invoering van het nieuwe onderwijsleerpakket ging niet gepaard met een sterke ondersteuning van de leerkrachten. Bovendien leidden tegenvallende outputresultaten op de neteigen testen op beide vestigingsplaatsen tot weinig vertrouwen in het pakket bij het leerkrachtenteam. Omwille van de noodzaak werd de auteur uitgenodigd om de leerkrachten wegwijs te maken in het gebruik van het onderwijsleerpakket in relatie tot het leerplan. Het effect ervan is zichtbaar in de didactische aanpak van de meeste leerkrachten en in het klasbeeld. Er zijn in meerdere groepen duidelijk inspanningen om het aanbod vooral op de communicatieve vaardigheden te richten.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Er is een duidelijk besef bij de teamleden en bij het beleid dat het professioneel handelen versterkt wordt door deskundigheidsbevordering. De visie op deskundigheidsbevordering en de doelen die de school zich daarbij stelt, zijn weliswaar niet geformaliseerd en leven eerder impliciet binnen het team.

Een summier nascholingsplan geeft aan dat de teamgerichte deskundigheidsbevorderende initiatieven doorgaans op de noden en dus op de prioriteiten van de school zijn afgestemd. Meerdere waardevolle teamgerichte nascholingen zijn rechtstreeks gevolg van de prioriteiten vanuit de pedagogische regiowerking. Er worden door het schoolbeid nog maar weinig of geen nascholingsinitiatieven trajectmatig opgelegd aan het volledige team. Het valt op dat de inhoudelijke planning niet van alle voorziene pedagogische studiedagen voor dit schooljaar is vastgelegd.

De keuzes van individuele nascholingsinitiatieven kunnen zowel aansluiten bij de schoolprioriteit als bij de individuele belangstelling en zijn overwegend vraaggestuurd. Naar verluidt is een functioneringsgesprek niet meteen de stimulans tot individuele bijscholing. Bovendien worden niet alle gevolgde nascholingsinitiatieven systematisch opgenomen in het nascholingsplan. Op weekberichten worden de teamleden geïnformeerd over de nieuwe aanwinsten in de schoolmediatheek en de orthotheek.

Het professionaliseringsbeleid ondersteunt vooral de teamgerichte nascholing. Ondanks de informatiestroom zijn in het nascholingsplan weinig individuele nascholingsinitiatieven opgenomen. De deelname aan individuele deskundigheidsbevorderende initiatieven is sterk leerkrachtafhankelijk. Hierdoor rijzen vragen naar de doeltreffendheid van dit proces voor het hele team. Het is lovend dat leerkrachten kansen krijgen om hospiteerbeurten te volgen over de schoolgrenzen heen.

Het beleid verwacht dat de leerkrachten verworven inzichten toepassen in hun klaspraktijk of die ten dienste te stellen van de schoolontwikkeling. De gegevensuitwisseling van individuele nascholing gebeurt vooral tijdens informele overlegmomenten en op het teamoverleg. Het is nog geen vanzelfsprekendheid dat op het teamoverleg wordt gereflecteerd over de doeltreffendheid van de voorbije nascholing en studiedagen. De effecten van deze reflectiemomenten zijn nog niet geformaliseerd en leiden in mindere mate tot bijsturing.

Bovendien zijn de effecten van de gevolgde nascholing nog te beperkt om van een sterke ontwikkeling te kunnen spreken.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Het zorgteam en in casu het schoolbeleid heeft een visie over de wijze waarop de school haar zorgondersteunende initiatieven wil organiseren voor alle leerlingen. Het leerkrachtenteam is zich bewust van de rol die ze te vervullen heeft binnen het proces van de preventieve basiszorg. Een tabel moet duidelijkheid scheppen in de taakverdeling van het zorgteam.

Een uitgeschreven overzicht omschrijft de wijze waarop de school tegen de preventieve basiszorg, de verhoogde zorg en de uitbreiding van zorg aankijkt. Ook de taakomschrijving van zowel de zorgcoördinator als het zorgteam en de verwachtingen die het team ten aanzien van het zorgteam kunnen hebben zijn hierin opgenomen.

Zowel in de kleuter- als in de lagere school wordt van alle leerkrachten verwacht dat ze aan de hand van eigen observaties en toetsen of testen de evoluties van de leerlingen in beeld brengen, het leerstofaanbod op de individuele noden afstemmen, leerlingen individueel begeleiden, verlengde instructie voorzien, overleg plegen, handelingsplannen opmaken en toepassen, leer- en ontwikkelingsstoornissen herkennen en de leerlingendossiers aanvullen. Voor meerdere leerkrachten zijn de verwachtingen en de concrete taakinvulling van de verschillende participanten nog onduidelijk.

Het valt op dat alle leerkrachten vanuit een sterke zorggevoeligheid zich ten volle inzetten en een degelijke preventieve basiszorg aanbieden. Deze overwegend intuïtieve zorgondersteuning gebeurt tijdens de dagelijkse klaswerking vooral door de leerlingen apart te nemen en van verlengde instructie of in ondersteunende materialen te voorzien. Deze zorg richt zich vooral op kleine ontwikkelingsproblemen en gebeurt in mindere mate procesmatig. De kansen die ICT-toepassingen bieden worden hierbij nog niet volledig benut. De mate waarin deze remediërende initiatieven de weg vinden naar het leerlingvolgsysteem is teamlidafhankelijk.

Sommige leerkrachten wachten de geplande momenten van multidisciplinair overleg (MDO) af om de verhoogde zorg aan te vragen. Anderen pakken de verhoogde zorg op eigen houtje aan. Dit geldt ook voor zorgleerkrachten die bij gebrek aan enige planmatigheid en concrete opdrachten veelal in samenspraak met de leerkrachten het touw in eigen handen nemen. Daardoor worden niet alle zorgondersteunende acties consequent in het leerlingenvolgsysteem opgenomen en procesmatig opgevolgd. De op gang getrokken en goedbedoelde zorginitiatieven vertonen weinig of geen continuïteit. Dit heeft tot gevolg dat er een wildgroei van ad hoc zorginitiatieven ontstaat waardoor de zorgcoördinator nog weinig zicht heeft op de verschillende acties en de coördinerende rol volledig verliest.

Anderen stappen onverwijld naar externe hulpverleners en vergeten de fase van uitbreiding van zorg met noodzakelijk overleg en het betrekken van alle partners. De zorgcoördinator geeft aan dat in samenspraak met het zorgteam problemen worden geanalyseerd en indien nodig een handelingsplan wordt opgesteld. De suggesties bij de uitwerking van de zorginitiatieven verlopen ondanks de vermelding in het zorgschema te weinig volgens de verwachte stappen. Diagnostische lijsten worden weinig gebruikt voor de verdere analyse van ontwikkelingsproblemen.

Hoewel ze in haar opdracht nog maar gedeeltelijk is geslaagd, wil de school tegemoetkomen aan de opmerking uit het vorige doorlichtingsverslag om de zorg in beide niveaus doordacht, systematisch en geïntegreerd uit te bouwen. De school voorziet hiervoor in de nodige structuren.

De lange tijd die de school in dit proces nodig heeft, getuigt van een beperkte openheid voor verwachtingen van de omgeving en de overheid. Het is vanuit het beleid nog geen cultuur om per werkpunt in dit ontwikkelingsproces het verwachte resultaat vooraf te bepalen, doelen te expliciteren, de stappen consequent op te volgen en deze bij te sturen waar nodig.

Het is ten eerste de vraag of de ingevoerde structuur het nodige effect heeft op de geboden zorg voor de hele school en of alle zorgleerkrachten in staat zijn de verhoogde zorg met een minimum aan inhoudelijke ondersteuning kwalitatief uit te bouwen. Hierin ligt duidelijke nog een uitdaging voor de school vervat om de gestructureerde zorg planmatig en doelgericht uit te werken met het oog op verhoogde doeltreffendheid en de zorgvisie in praktijk om te zetten ten gunste van alle kinderen. De verkennende stappen voor de introductie van een digitale drager binnen de zorgwerking onderstreept de wil tot ontwikkeling.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directeur concentreert zich vooral op het administratieve en organisatorische luik van zijn opdracht. Hij verliest daarbij de pedagogisch didactische taken niet uit het oog. Naar aanleiding van de doorlichting heeft de directeur een duidelijk beeld op de focusthema's uitgeschreven.

De schoolleider ziet zich vooral als de architect-metselaar en de coach. Dit beeld wordt door meerdere leerkrachten bevestigd. Leerkrachten geven aan dat de directeur garant staat voor een ondersteunende en democratische leiderschapsstijl die medewerkers wil betrekken, hen kansen geeft en zich doorgaans begripvol opstelt. Anderen vullen aan dat het beleid soms te soepel en te toegeeflijk is, waardoor de opvolging tot op de klasvloer uitblijft.

De directeur laat zich voor de realisatie van onder meer de prioriteiten, de organisatie van integratie- en andere activiteiten en diverse brede initiatieven bijstaan door een kernteam. Hij kan hierbij rekenen op de deskundigheid en de bereidwilligheid van teamleden aangevuld met de leden van het zorgteam.

Het is het minder duidelijk in welke mate het beleid vanuit een visie het team stuurt om de krijtlijnen uit de leerplannen te implementeren en de realisatie ervan op de onderwijsvloer op te volgen. Dit uit zich onder meer in de weinig procesmatige aanpak van schoolprioriteiten, de aansturing van de zorgwerking en in de verschillen in deskundigheidsontwikkeling van sommige teamleden. De inventaris van de focusthema's kan een hefboom betekenen om ook andere leergebieden en processen planmatig in kaart te brengen.

De impact van het leiderschap is vrij groot. Op basis van systematische en informele bevestigingen van ouders, leerlingen en leerkrachten worden prioriteiten in overleg bepaald. Het is nog geen gewoonte dat de school de leerlingen bevraagt inzake de wettelijke oprichting van een leerlingenraad.

De doelen die het leiderschap voor ogen heeft, zijn duidelijk gebaseerd op resultatenanalyses van valide toetsen en onderling overleg. De prioriteiten beslaan doorgaans initiatieven op korte en middellange termijn. Het is nog geen algemeen gegeven dat eenmaal de beslissingen genomen, de stappen consequent in een beleidsplan worden gezet. Meerdere stappen gebeuren ad hoc en weinig procesmatig.

De keuzes die de school vooropstelt, worden geëxpliciteerd en vinden hun weg via diverse kanalen naar de teamleden, de ouders, de kinderen en de buitenwereld. Ondanks de afstand en de cultuurverschillen tussen beide vestigingsplaatsen dragen de formele en informele contacten zeker bij tot een vlotte communicatiestroom. Ook via digitale weg krijgen de leerkrachten weet van noodzakelijke informatie.

Het schoolbeleid doet inspanning om de kwaliteit van het aangeboden onderwijs te onderzoeken. De deelname aan verscheidene externe proeven illustreert dat. De directeur heeft een open en duidelijke kijk op de sterktes en de werkpunten van de school en toont de nodige bereidheid om de aspecten die dreigen uit te vallen aan te pakken.

De schoolleiding rekent vooral op de verantwoordelijkheid van de teamleden om de gemaakte afspraken op de klasvloer zichtbaar te maken. Ze dienen zich te houden aan de afspraken bij de introductie van onderwijskundige prioriteiten die een impact hebben op de didactische aanpak. De opvolging van deze afspraken met het oog op de vooropgestelde effecten gebeurt nog te weinig. De school voorziet regelmatig in functioneringsgesprekken.

De instroom van anderstalige of taalzwakke kinderen varieert per vestigingsplaats. Mede daardoor heeft de school nog geen formeel talenbeleid afgesproken. Toch leven binnen het team heel wat impliciete overtuigingen en waardevolle praktijken, die daarvoor een vertrekbasis kunnen vormen.

De school beschouwt taalverwerving als een belangrijk vormingsaspect. Ze probeert de beginsituatie van kinderen nauwgezet in kaart te brengen en onderhoudt nauwe contacten met ouders.

Naast enkele afspraken, leven er vooral impliciete verwachtingen over het gebruik van taal als instructie- en communicatiemiddel.

Voor Nederlands en Frans als leergebied bepalen de leerplannen en de onderwijsleerpakketten de doelgerichtheid en de concrete ondersteuning van leerlingen. Outputgegevens vormen een aanzet om de didactische aanpak bij te sturen.

Het uitwisselingsproject met een school in Wallonië en initiatieven in samenwerking met ouders (o.a. een 'Franse avond') scheppen waardevolle kansen om kinderen te laten kennismaken met taal- en cultuurdiversiteit.

De school koos doorheen de verschillende GOK-cycli voor een constante in de thema's. Hierbij werden elk jaar opnieuw dezelfde operationele doelen vooropgesteld voor de verschillende niveaus. De SES-lestijden worden in de totale zorgwerking geïntegreerd. De bijsturing van de vooropgestelde doelen en de betrokkenheid van het hele schoolteam is vrij gering waardoor moeilijk over een sterke doelgerichtheid kan worden gesproken. Meerdere van deze doelen behoren tot de te verwachte taken van de reguliere zorgwerking. Deze doelen zijn weinig concreet geformuleerd waardoor de effecten en de doeltreffendheid van de vooropgestelde initiatieven moeilijk meetbaar zijn. Dat maakt het niet eenvoudig om een goede evaluatie uit te werken en waar nodig bij te sturen. Het is bovendien een werkpunt van de school om de betrokken teamleden te ondersteunen in hun deskundigheidsontwikkeling in functie van het schooleigen zorg- en gelijkekansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het aanbod in de kleuterafdeling voor de onderzochte leergebieden wiskundige initiatie en Nederlands.
- De sterke parallelwerking in de kleuterafdeling.
- Het onderwijsaanbod in de lagere afdeling voor de leergebieden wiskunde en Frans.
- De organisatie van het onderwijs voor de gemengde groepen in Kameleon.
- De stimulerende begeleidingsstijl van de leerkrachten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorggevoeligheid van de teamleden.
- De bereidheid van sommige teamleden om zich verder te professionaliseren.
- De integratie van het professionaliseringsaanbod vanuit een schooloverstijgende regionale werkgroep.

Wat betreft het algemeen beleid

- De democratische leiderschapsstijl van de directeur.
- De opvolging van resultaten van externe testen en de procesmatige bijsturing voor bepaalde domeinen.
- De analyse en registratie van het geboden onderwijs voor de leergebieden en de processen uit de doorlichtingsfocus.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling de thema-inhouden plannen met het oog op de verticale samenhang.
- In de lagere afdelingen alle domeinen voor wiskunde gelijkgericht wegen tijdens de evaluatie.
- De verdere implementatie van het leerplan muzische vorming in de lagere afdelingen.
- De volledigheid in de evaluatie en rapportering voor het leergebied Frans.
- ICT-gebruik als middel tot differentiatie en remediëring verhogen in de lagere afdeling.
- In beide afdelingen de doelenselectie prioriteren op haalbaarheid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de kleuterafdeling duidelijke observatiecriteria voorzien om de hulpverlening efficiënt te sturen.
- Alle zorginitiatieven doelgericht en procesmatig plannen, aanpakken en borgen in beide onderwijsniveaus.
- De effecten van de gevolgde nascholingsinitiatieven in kaart brengen, borgen en bijsturen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De nascholingsinitiatieven afstemmen op de noden van het team en deze proactief en vanuit een visie plannen.
- De gemaakte afspraken voor de leergebieden en de processen opvolgen tot op de klasvloer.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling werken aan een volledig en evenwichtig aanbod voor muzische vorming afgestemd op de visie van de eindtermen en het leerplan.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Peter De Clerck de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	